

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Fenrishus	4
Hverdagen på Fenrishus.....	5
Relationer	6
Pædagogikken i plejesituationerne.....	7
Pædagogikken på døgnafdelingerne	9
Pædagogikken i Børnehaven.....	10
Sansestimulerende aktiviteter	12
Lilli Niensens sansestimulerende redskaber:	12
Den sorte hule	12
Kuglekassen	12
Strømpehjulet.....	12
Sanseplader	12
Det lille hus	13
Hulen.....	13
Resonanspladen.....	13
Andre sansestimulerende aktiviteter	13
Spejlkarrusellen.....	13
Træbogen	13
Guldpladen	14
Sanserummet.....	14
Lysvandfaldet.....	15
Trampolinen	15
Hopsadragt	15
Lydorgel.....	15
Musik	15

Smagsoplevelser	16
Lugtesansen.....	16
Fjernsynet.....	16
Sansehaven.....	16
Marte Meo.....	17
ICF	18
Når et barn dør	19
Forældresamarbejde	21
Dokumentation.....	23
Den socialpædagogiske kernefaglighed.....	24
Velkommen til Holland.....	26

Indledning

På baggrund af et udviklingsprojekt fra Socialpædagogernes Landsforbund med titlen ”Arbejdsglæde, Indflydelse og Synlighed” har Fenrihus søgt og fået bevilliget projektmidler til projektet ”Arbejdsglæde på trods”. Dette projekt omhandlede synliggørelse af den pædagogiske praksis på Fenrihus i forhold til børn og unge med omfattende og varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse.

Igennem projektet har der været stor fokus på den tavse viden blandt de ansatte på Fenrihus. Begrebet tavs viden stammer oprindeligt fra videnskabsfilosoffen Michael Polanyi.

”Den tavse viden, vi ikke kan begrunde eller forklare i ord, og som vi måske aldrig har været bevidste om. Den tavse viden er ifølge Polanyi en fundamental vidensform, som danner basis for al anden viden. Den er ikke baseret på regler, og den er grundlæggende rodfæstet i kroppen.”¹

På Fenrihus eksisterer der megen tavs viden omkring pædagogik. Det er denne viden som projektgruppen gennem projektet har arbejdet med at få synliggjort. Denne pædagogiske mappe dokumenterer den tavse viden projektgruppen har fået indblik i gennem projektperioden.

I sammenhæng med denne mappe er der blevet udarbejdet en DVD med titlen: ”Arbejdsglæde på trods”. Denne DVD er en informations DVD omkring pædagogikken og livet på Fenrihus. Den pædagogiske mappe og DVD’en underbygger hinanden så projektgruppen foreslår både at DVD’en ses og at mappen læses.

På Fenrihus bor der både børn og unge, men gennem mappen har vi valgt at benævne dem for ”børnene” eller ”barnet”, for at gøre teksten læsevenlig.

Mappen skal ses som et værktøj, en beskrivelse af pædagogikken, som den er nu på Fenrihus. Pædagogikken udvikler sig hele tiden. Fremover kan denne udvikling og forandring blive skrevet ind i mappen, så den bliver ved med at være aktuel.

¹”Ubevidst intelligens – du ved mere end du tror” af Ole Vedfelt (), side 42

Fenrishus

Døgninstitutionen Fenrishus blev bygget i 1986. Institutionen blev oprettet for at tilbyde plads til en gruppe børn, der tidligere havde levet en stor del af deres liv på hospitalsafdelinger. Deres forældre udgjorde en aktiv forældrekræds, der i en længere periode havde udtrykt ønske om, at der blev skabt et hjem for deres børn, hvor der samtidig kunne tilbydes en sundhedsfaglig indsats. Fenrishus kan tage imod børn, som efter lægelig ordination, skal døgnovervåges.

Indimellem oplever de ansatte på Fenrishus at et barn dør. I den terminale fase bliver barnet som regel på Fenrishus, hvis forældrene ønsker det. De ansatte kan give den samme pleje som på et hospital, samtidig med at barnet og familien kan blive i nogle hjemlige trygge rammer.

Fenrishus er et hjem for børn og unge i aldersgruppen 0-23 år med omfattende og varig psykisk og fysisk funktionsnedsættelse. På Fenrishus er der seksten døgnpladser fordelt på to døgnafdelinger. Herudover modtages der hver uge børn i aflastning. Udover de to døgnafdelinger har Fenrishus tilknyttet en specialbørnehave, der dagligt modtager ti børn.

Tværfagligt samarbejde vægtes højt på Fenrishus. Medarbejdergruppen består af pædagoger, sygeplejersker, sosu-assistenten, ergo –og fysioterapeuter, pedeller, køkkenpersonale, rengøringspersonale, sekretær, vikarer og pædagogmedhjælpere.

Herudover er der eksternt tværfagligt samarbejde med eksempelvis sagsbehandlere, lærere på forskellige specialskoler, Center for døvblindhed og høretab, IKT-Gruppen, børneafdelingen på Skejby Sygehus og en speciallæge, der kommer på Fenrishus en gang om ugen og tilser børnene.

”Fenrishus er som jeg ser det en arbejdsplads med masser af glæde på trods af, at vi også arbejder med de tunge del af livet og vi arbejder også med døden. Men vi evner at se på de ting som børnene kan og det er jo det vi også selv kan vokse af. Kan der udvikles bare en smule, kan der skabes lidt mere livskvalitet for et barn så søger vi det mål uanset om det så tager et halvt eller et helt år at nå frem til det. Den respekt, den har vi omkring børnene. De skal selvfølgelig have nøjagtigt samme muligheder som alle andre børn, men de skal have noget mere hjælp og de skal have noget mere støtte i deres udviklingsproces end andre børn skal.”²

² Fra DVD'en ”Arbejdsglæde på trods”: Interview med forstander Carsten Neergaard

Hverdagen på Fenrishus

Hverdagen på Fenrishus tilrettelægges således, at der er en fast og genkendelig rytme i den. Den pædagogiske, sygeplejemæssige og terapeutiske indsats indpasses i denne rytme med henblik på at fremme det enkelte barns tryghed og trivsel. Pædagoger og sygeplejersker arbejder på lige fod omkring den daglige omsorg og pleje med børnene samt de administrative og praktiske opgaver i huset. Hver faggruppe har endvidere nogle ansvarsområder, som de skal tage vare på ud fra hver deres kompetencer.

Køkkenpersonalet sikrer, at der tilberedes sund og velsmagende kost, der er tilpasset det enkelte barn. Der er samarbejde med diætist for de børn, der har behov for det.

En typisk hverdag på Fenrishus begynder med, at børnene kommer op og bliver vasket, klædt på og får morgenmad. Herefter kommer børnene i børnehave, skole eller aktivitetscenter. Nogle af børnene kommer hjem på Fenrishus og spiser frokost, andre kommer senere på eftermiddagen. Børnene får eftermiddagshvil/slapper af på værelserne. Senere får de eftermiddagsmad og personalet hygger med børnene og tilbyder dem forskellige aktiviteter. Eftermiddagen og aftenens aktiviteter kan bestå af bad, sanserum, sansestimulerende aktiviteter (se under afsnittet ”sansestimulerende aktiviteter”), aftensmad og hygge i sofaen. Efter aftenhyggen bliver børnene gjort klar til natten og puttet.

I løbet af ugen er der faste tilbud til børnene såsom ridning, sansegruppe, musik med musikpædagog, besøg af hospitalsklovnen Flora, større og mindre ture ud af huset og sansehave.

I løbet af året tilbydes børnene forskellige traditionsrige aktiviteter såsom sommerfest, sommerlejr, bankoarrangement, juletræsfest, julefrokost, juleaften, nytårsaften og fastelavn.

Relationer

I arbejdet som pædagog på Fenrishus indgår du i forskellige relationer. En af de væsentligste relationer er relationen med børnene. Børnenes varige nedsatte funktionsniveau betyder at relationen ofte bliver en magtfordrejende relation³, hvor det er pædagogen, som vurderer og tager stilling til, hvad der bedst for barnet, samt hvilke aktiviteter det skal indgå i. Pædagogen bader, mader og stimulerer barnet. For at barnet kan føle sig værdsat og opleve at blive set og hørt, bør pædagogen være opmærksom på at have fokus på den komplementære relation, hvor barnet og den voksne er ligesindede og lytter til hinanden. Her kan der gives plads til barnets initiativer og der skabes rum for en dialog mellem barnet og den voksne⁴.

Eksempel: Rune på 8 år og pædagogen Marie sidder på Runes værelse. Der er helt stille. Pludselig siger Rune en lyd og Marie gentager lyden. Rune drejer hovedet og får øjenkontakt med Marie. Han siger en ny lyd imens han holder øjenkontakten og Marie svarer. Rune drejer hovedet væk fra Marie og giver dermed tegn til at han har fået nok af samværet for nu.

På Fenrishus er der et bredt tværfagligt samarbejde, hvor flere faggrupper deles om de daglige opgaver omkring og med børnene. Faggrupperne har forskellige udgangspunkter og indgangsvinkler i arbejdet med barnet. Her er det et pædagogisk ansvar at skabe fokus på den komplementære relation og væsentligheden af at have en dialog frem for en monolog med barnet.

”Det centrale i pædagogens arbejde er relationen. Særligt betydningsfuldt er det at være nærværende og at kunne ”læse” barnets signaler og reagere i forhold til dem, at kunne afstemme sine reaktioner ud fra barnets toleranceramme.”⁵

³ ”Livshistorier i pædagogisk arbejde” af Clausen og Lauritzen (1997), side 86

⁴ ”Livshistorier i pædagogisk arbejde” af Clausen og Lauritzen (1997), side 88

⁵ ”Udviklingspsykologiske teorier” redigeret af Esben Jerlang (1999), side 405

Pædagogikken i plejesituationerne

Børnene oplever dagligt forskellige plejesituationer såsom spising, badning og påklædning. Den pædagogiske indsats indpasses i disse daglige rutiner med henblik på at fremme børnenes tryghed og trivsel. De daglige rutiner er vigtige og fylder meget i hverdagen. Det er derfor væsentligt at gøre disse situationer til pædagogiske aktiviteter. Når et barn eksempelvis bades og mades, er det betydningsfuldt, at den voksne forbereder barnet på aktiviteterne, skaber en god og tryk kontakt og tager hensyn til barnets behov for forudsigelighed.

Børnene er på forskellige udviklingsniveauer og har forskellige behov for nærhed og forudsigelighed. De fleste af børnene har lang latenstid og skal forberedes i god tid før en aktivitet påbegyndes. Endvidere er det vigtigt, at den voksne har opmærksomheden på barnet og undervejs i aktiviteten gør barnet opmærksomt på, hvad der skal ske.

De fleste børn på Fenrishus har intet verbalt sprog og kommunikerer med kropssprog, lyde og ansigtsmimik. Derfor skal pædagogen have fokus på barnet og dets signaler for at kunne aflæse det og tilpasse aktiviteten efter barnets behov.

Alle de ovenstående påstande er væsentlige for, at barnet oplever en tillid til de voksne, som det omgås. Barnet kan ikke verbalt sige til og fra og udtrykke ønsker, men har samme behov for at blive set, hørt og opleve omsorg som andre børn. Derfor er det pædagogernes opgave at sørge for, at plejesituationerne tilføjes pædagogik, da disse situationer optager det meste af barnets vågne timer på Fenrishus.

Når vi beskæftiger os med børnene på Fenrishus, antager vi, at de har behov for struktur, forudsigelighed, kærlighed, omsorg og stimulering. Der tages udgangspunkt i barnets udviklingsniveau og i arbejdet med børnene inspireres de ansatte blandt andet af Daniel Sterns teori, hvor han mener at barnet fødes med et selv og udvikles i relationen med omsorgspersonen.⁶

Hvis vi overfører denne teori på børnene på Fenrishus, vil det sige, at de fødes med en personlighed – et selv. I og med de har deres hjem på en institution, udvikles de i relationen med de ansatte, der har med barnet at gøre. Det vil sige at alle ansatte på Fenrishus i samarbejde med forældre, skoler og børnehaver har et ansvar for barnets udvikling. Samtidig skal vi tage hensyn til deres forskellige personligheder og behov. Det er derfor også væsentligt at fastsætte udviklingsniveauet for at kunne bidrage til den mest optimale udvikling. Barnets udvikling sker endvidere, når de ansatte skaber tillid, så barnet tør at udvikle sig, samt når der gives plads og tid til, at barnets initiativer bliver set og hørt. Barnet føler sig derved værdsat.

Når ordet ”udvikling” benyttes på Fenrishus er der oftest tale om meget små nuancer i udviklingen. For eksempel kan en udvikling hos et barn på Fenrishus være at det kan holde øjenkontakt, tåle berøring, tåle samvær med andre børn og voksne og at det kan fokusere.

⁶ ”Udviklingspsykologiske teorier” af Esben Jerlang (1999), kapitel 10

Eksempel: en dreng på 13, lad os kalde ham Jens, bor på Fenrøhus og går i skole. Han er en glad dreng, der opfatter meget, men som er uden verbal sprog og evne til at gå og sidde selv. Hans krop udvikler sig som en 13-årigs men hans mentale udviklingsniveau er som et barn på få måneder. Det kommer blandt andet til udtryk ved hans manglende motoriske evner og tale. Får han en ske i hånden kan han ikke planlægge og udføre den bevægelse, det kræver at tage den i munden, som en dreng på 13 uden funktionsnedsættelse ville kunne. Derfor skal han mades. Det betyder at personalet ikke kan forudindtage, at hans behov er som enhver anden 13-årig i forhold til stimulering hverken fysisk eller psykisk. Da hans krop er på størrelse med en 13-årig, kan det være vanskeligt at give ham den fysiske omsorg, som eksempelvis at tage ham på skødet, som hans mentale niveau har behov for.

Pædagogikken på døgnafdelingerne

Fenrishus er et hjem for de fastboende børn. Det betyder, at børnene i dagtimerne er i børnehave, skole eller på arbejde og kommer på Fenrishus, når de har fri. Der sættes fokus på, at det er på Fenrishus, børnene opholder sig i deres fritid. Derfor kan de have behov for at slappe af når de befinder sig her. Børnene tilbydes også forskellige aktiviteter i og udenfor huset og der arbejdes dagligt med ICF mål.

På trods af de svære handicaps børnene på Fenrishus har, arbejder de ansatte hele tiden på, at se om der er noget, som kan udvikles hos barnet. Det at et menneske er i stand til at vælge mellem to ting, synes andre er en selvfølge. Men det har børnene på Fenrishus, for manges vedkommende, ikke mulighed for. Derfor benyttes forskellige redskaber og hjælpemidler til børnene. Eksempelvis bruges forskellige 0-1 kontakter hvor børnene, hvis de kan trykke på den, på denne måde kan vælge eller selv igangsætte eksempelvis et talende tøjdyr, et stykke musik osv.⁷

Nogle af børnene profiterer ikke af at personalet hilser på dem. Den lange latenstid gør at barnet ikke kan nå at opfatte berøringen og det kan derved skabe kaos og forstyrrelse for barnet. Børnene har brug for ro og forudsigelighed og at blive forberedt på aktiviteterne. Hvis den ansatte vil hilse på barnet, skal han/hun give sig god tid og sikre sig, at han/hun får kontakt med barnet.

Når en ansat laver en aktivitet med et barn, er det væsentligt at den forbipasserende ikke forstyrrer den person, der er i gang med aktiviteten. Hvis aktiviteten bliver afbrudt, skabes der utryghed og forvirring hos barnet og den voksnes opmærksomhed på barnet forsvinder. Derved bliver det umuligt at aflæse barnets signaler gennem aktiviteten.

I og med at det er børnenes hjem, skal der også være plads til ”bare” at hygge. Børnene får tilbudt mange pædagogiske aktiviteter i deres dagtilbud og kan have behov for at slappe af og have ro omkring sig, når de kommer på Fenrishus. Her fokuseres der på at skabe nærvær, hvor børnene eksempelvis får mulighed for at komme på skødet, ligge tæt med andre børn og voksne, være i sociale sammenhænge, sidde alene på værelset og høre musik eller få en lur.

⁷ Fra DVD'en ”Arbejdsglæde på trods”: Interview med forstander Carsten Neergaard

Pædagogikken i Børnehaven

På Fenrishus er der to børnehaveafdelinger. Den ene børnehave der blev oprettet i 1997 samt en mindre børnehaveafdeling, der blev oprettet i 2009 for at kunne tilbyde de fastboende børn et børnehavetilbud. Grundet overbelægning i den oprindelige børnehave blev dette tiltag nødvendigt.

Specialbørnehaven Fenrishus startede den 1. september 1997. Den var oprindelig tænkt som en midlertidig løsning, normeret til tre hjemmeboende børn, med vidtgående fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, der havde behov for et særligt dagtilbud. I dag er der tilknyttet ti eksterne børn i alderen to til seks år. Børnehaven har åben fra kl. 07.30 til kl. 16.00 på alle hverdage. Normeringen hedder to voksne til tre børn samt én til én til et overvågningsbarn.

Nogle af børnene afleveres af forældrene og der bliver her mulighed for en dialog med dem. Andre børn bliver afleveret af eksempelvis en taxa eller hentet af pædagogmedhjælperen og her foregår kommunikationen via børnenes kontaktbog. Børnene kan få morgenmad i børnehaven.

Kl. 09.30 er der morgensang. Børn og voksne sidder i rundkreds. Flere af børnene sidder hos en voksen. Vi begynder altid med, at ”klokken” går fra barn til barn som tegn på, at nu skal vi synge. Der synges fire sange. Den første er altid en goddag sang, hvor hvert enkelt barn nævnes ved navn. Den anden sang kan være en årstidssang. Den tredje sang vælges pt. af et barn, som kan øjenudvælge mellem to sange fra hans personlige sangbog. Den sidste sang kan være en fagtesang. Børnene får hjælp til sangens fagter af den voksne. Morgensangen er det eneste tidspunkt på dagen, hvor alle børn og voksne er samlet som gruppe. Når børn og voksne er færdige med at synge, er børnehavedagen ”officielt” i gang.

Dagen er individuelt planlagt for hvert barn. Den er planlagt ud fra det enkelte barns behov. De ansatte prøver at skabe kontinuitet og genkendelighed i en travl og hektisk hverdag. Endvidere forsøger de ansatte at understøtte den udvikling der måtte være. Hos enkelte børn drejer det sig ikke om udvikling men om afvikling. Her gælder det om, at afviklingen forgår på en værdig og respektfuld måde, så både barn og forældre oplever, at børnehaven er et trygt og rart sted at være, hvor barnet på trods af alt, stadig kan have nogle gode oplevelser.

En formiddag i børnehaven består af forskellige aktiviteter. Eksempelvis skal nogle børn til fysioterapi mens andre laver gymnastik, afspændingsøvelser eller lignende med en voksen. Nogle af børnene kommer i ståstativ eller NF-walker. Der bliver gynget, cyklet i ”sofacykel”, hoppet på terapibold eller i trampolin. I løbet af formiddagen er der børn, som skal have C-pap, inhalationer, mad og drikke. Andre børn tager sig en lur. Der er børn som spiller computer og andre som sidder med forskellige former for sanslegeøj på kørestolsbordet, nogle der ligger i ”det lille hus”, i ”hulen”, i kuglekassen eller i sansegynge. Kendetegnet for formiddagen er, at det er her, de fleste ting foregår, fordi børnene er mere friske og vågne. De fleste aktiviteter er én til én aktiviteter med en voksen, da børnene ikke selv er i stand til at sætte aktiviteter i gang, hverken individuelt eller socialt med andre børn. Leg mellem børn er en af udfordringerne for de voksne. Det er de voksnes opgave at placere børnene, så de får mulighed for at have et samspil eller i det mindste at kunne parallelløse.

Der er faste dage i løbet af ugen, hvor aktiviteterne er baseret på fællesskabet. Eksempelvis har børnene musik med en musikpædagog. Der bliver sunget, spillet på instrumenter og lavet lege som involverer alle på en gang. Her er børnene en del af et fællesskab, som de ellers ikke selv er i stand til at opsøge eller fastholde. Et andet eksempel er, når nogle børn og voksne tager til svømning i Birkebakkens opvarmede bassin. Turen går på omgang afhængig af, hvilke børn der er friske nok. Når børnene får mulighed for at flyde rundt i det varme vand og opleve følelsen af at være vægtløs eller få løsnet op for stramme spastiske led, giver det trætte men glade børn. For de børn som er tilbage i børnehaven, er der mulighed for vandleg og spabad på badeværelset.

Ind imellem går børn og voksne ture i omegnen. Det kan være en tur til Åby bibliotek for at låne bøger eller deltage i et arrangement. I vinterperioden er der biograf for børnehaver og dagplejere. Det er en god oplevelse for børnene fra Fenrishus, selvom de måske ikke kan følge med i filmen. Men at komme ind i et mørkt rum, hvor det eneste lys kommer fra en stor skærm på væggen og hvor der er mange andre små børn, som snakker og griner, skærper opmærksomheden. De ansatte oplever ofte, at børnene kigger opmærksomt på de andre børn.

Turen kan også gå til dyrelegepladsen, hvor der er mulighed for at holde en kanin eller et marsvin, samt lytte til høns og påfugle. En tur i Kvickly for at handle er også en sanseoplevelse. Når vejret tillader det, tilbringer børn og voksne en del tid i sansehaven og legepladsen.

Efter frokost bliver de fleste puttet til middagshvil udendørs. Det giver børnene en god mulighed for at komme ud og få frisk luft samt lytte til vind og vejr.

Inden børnene bliver afhentet har de fået tilbudt eftermiddagsfrugt.

Sansestimulerende aktiviteter

På grund af børnenes svære funktionsnedsættelser fokuseres der på Fenrishus meget på sansestimulerende aktiviteter. De syv sanser er: Synssansen, høresansen, smagssansen, lugtesansen, taktilsansen (følesansen), den proprioceptive sans og labyrintsansen (den vestibulære sans). De fleste af børnene på Fenrishus kan ikke selv opsøge stimulation af disse sanser. Derfor er det de ansattes ansvar at tilbyde børnene de aktiviteter, der stimulerer dem bedst og fremmer deres udvikling og livskvalitet. Børnene tilbydes forskellige sansestimulerende aktiviteter udvalgt med fokus på det enkelte barns lyst og behov.

Fenrishus har haft besøg af Lilli Nielsen⁸ og på baggrund af hendes besøg og oplæg blev hendes sansestimulerende redskaber integreret på institutionen. Lilli Nielsen mener at børnene kan mange ting, når de tilbydes de rette rammer og muligheder. Meget af legetøjet og aktiviteterne på Fenrishus tager deres udspring i Lilli Niensens og Refnæsskolens materialer til stimulering af blinde og svagtseende småbørn. Nogle af tingene har Fenrishus købt færdige, men de fleste er hjemmelavede.

Lilli Niensens sansestimulerende redskaber:

Den sorte hule

Den sorte hule er et område, der kan afskærmes med sort forhæng. Her kan børnene sidde og høre musik eller historier og blive stimuleret med forskellige slags lys. De kan få ro og blive afskærmet.

Kuglekassen

Kuglekassen er en trækasse på hjul med en masse plastikkugler i. Børnene kan ligge i kuglerne, så de får fornemmelsen af kugler mod kroppen og at være omsluttet af disse. Børnene har mulighed for at smide med kuglerne og opleve sammenhængen mellem at kaste noget og høre når det rammer gulvet. Ved at barnet er omsluttet af kuglerne kan barnet få en fornemmelse af, at det selv kan skabe lyde ved at bevæge sig, da kuglerne så giver en lyd fra sig.

Strømpehjulet

Strømpehjulet er et lille tørrestativ, der hænges op og er let at flytte rundt med. Der hænges forskelligt legetøj op i hjulet eksempelvis dukker og dukketøj, biler, Byggemand Bob værktøj eller CD'er. CD'erne hænges op i farvede silkebånd. Den blanke cd reflekterer lyset i rummet. Der skal ikke andet end et vindpust eller en hånd til at sætte den i bevægelse. Barnet kan spejle sig i CD'erne og de har en fin sprød klang når de støder sammen.

Sanseplader

Sanseplader består af tyndt masonit eller lignende. Pladen kan ligge på et kørestolsbord. Den kan være spændende at kigge på og sjov at røre ved. Den kan beklædes med alt lige fra forskellige bløde

⁸ Lilli Nielsen er pædagog og psykolog Ph.d. med speciale i multihandicappede børn

børster, skuresvampe, balloner med kartoffelmel, perler og andet der giver en sansestimulerende oplevelse.

Det lille hus

Det lille hus er en "hule" eller et hus, der har legetøj eller lignende hængende ned fra taget og på siderne. Det gør det nemt at fange, røre ved og udforske legetøjet, uden at det forsvinder. Hulen afskærmer barnet fra omgivelserne og giver ro til at opleve. Lyde fra barnet selv forstærkes i det lille hus. Verden afgrænses og bliver mindre fordi barnet kan nå væggene. Det lille hus står som oftest på en resonansplade.

Hulen

Hulen er de store børns udgave af det lille hus. Den er indrettet under den store seng i børnehaven, med lyskæde i loftet og legetøj der hænger ned. Den er afskærmet mod omgivelserne af gardiner, og børnene ligger på en resonansplade på hjul, så den ansatte kan køre dem ind eller ud af hulen.

Resonanspladen

I bogen "Grib og du kan begribe" skriver Lilli Nielsen følgende om brugen af resonansplade:

"enhver bevægelse barnet foretager sig på en sådan plade vil ikke bare give lyd men lyden vil forplante sig gennem pladen hvor ved den lydmæssige virkning af barnets aktivitet vil vare ved så længe der er en chance for at barnet kan nå at opfatte den så den inspirerer til nye bevægelser. Barnet vil efterhånden blive klar over at lydene er nogle som det selv producerer. Barnets lyst til at bevæge sig og løfte hovedet kan yderligere øges hvis lydgivende ting anbringes under barnets hoved."

På Fenrishus findes forskellige udgaver af resonanspladen både som et lille hus og som en plade der kan lægges på gulvet. Barnets vægt tynger pladen lidt ned og legetøj som eksempelvis bolde og lignende vil næsten altid trille tilbage til barnet.

Eksempel: en pige på 5 år som er døv, blind og hjerneskadet blev lagt på resonanspladen. Hun kunne selvsagt ikke høre de lyde hun lavede, når hun kradsede i pladen men i og med at lyden forplantede sig i kroppen gennem pladen fik hun alligevel en fornemmelse af, at der skete noget, når hun kradsede. Det opfordrede hende til at blive ved og hun fik lyst til at bevæge flere kropsdele og begyndte at sparke med benene.

Andre sansestimulerende aktiviteter

Spejlkarrusellen

Spejlkarrusellen er en uro, der kan stå på bordet. Det er en karrusel af små spejle med bjælder, der nemt kører rundt. Spejlene reflekterer lyset, når barnet rører ved den. Spejlene er nemme at fange og gribe fast i og bjælderne ringer ved berøring.

Træbogen

Træbogen er en opretstående bog med sider af træ. Den kan placeres på et kørestolsbord, og da siderne er forholdsvis tykke og faste, er det nemt for selv spastiske fingre og hænder at bladere i den. Bogen har tomme sider og det er kun fantasien, der sætter grænser for, hvad den skal indeholde. Den kan beklædes med ting med forskellige overflader, som for eksempel en side med perler der

klirrer, når siden vendes, en side med blødt skind eller pels eller en side med guldpapir eller hønseringe som barnet kan stikke fingrene igennem.

Guldpladen

Guldpladen er en opretstående plade beklædt med guldfolie. Øverst er der en række kroge, hvor der kan sættes legetøj fast, så det hænger ned over pladen. Guldpapiret fanger barnets opmærksomhed og opfordrer til at gribe ud og mærke efter. Det er en fordel, at legetøjet har stærke farver, så det adskiller sig fra guldbaggrunden. Guldpladen må gerne belyses, men må ikke blænde barnet.

Computerleg

De fleste børn kan spille computer med lidt hjælp fra en voksen, en touch skærm, en 0-1 kontakt, eller et joystick. Touch skærmen er god til den hurtige årsag/virkning forståelse. Barnet rører ved skærmen og der sker noget med det samme.

Med 0-1 kontakten skal barnet kunne forstå sammenhængen mellem kontakten på bordet og det der sker på skærmen ovenover, når det trykker på knappen.

Med et joystick skal barnet både kunne bevæge armen og derved markøren samt kigge på skærmen. Dette er især en god øvelse, hvis barnet skal kunne lære at betjene en el-kørestol i fremtiden.

Der findes forskellige legeprogrammer til computeren. I børnehaven bruges nogle enkle programmer designet til disse børn. Det er programmer, der ikke kræver meget andet end et tryk på en skærm eller kontakt for at give en syns- eller lydoplevelse. Det kan også være et simpelt synstræningsprogram fra Refsnæsskolen, som barnet kigger på. Der er desuden blevet indtalt flere børnebøger. Historien om "Mis med de blå øjne" er en stor succes i børnehaven. Bogen kan børnene selv "læse", idet de ved et klik på 0-1 kontakten kan vende siderne. Computeren er en sjov leg for børnene, men også den første begyndelse til kommunikation.

Sanserummet

Sanserummet er et lokale, der er indrettet med inspiration fra snoezelhusene, der findes rundt omkring i Danmark. Snoezel stammer fra Holland og er sammensat af ordene "snuffelen" og "doezelen", der betyder henholdsvis at snuse og at døse. Lokalet er opført med henblik på at give børnene på Fenrihus en afslappende stund, hvor de kan få afgrænsede sanseindtryk. Det kan være svært for et hjerneskadet barn, at sortere alle de sanseindtryk det bliver bombarderet med i hverdagen. I sanserummet får barnet mulighed for at ligge og slappe af samtidig med, at det kan sortere sanseindtrykkene i det tempo, det har behov for. To af de vigtigste begreber i snoezel er gensidig oplevelse og ligeværdighed. Det kan børnene få lov til at opleve med hinanden og de ansatte i sanserummet.⁹

Rummet er hvidt og indrettet med en vandseng med højtalere i, så børnene kan få fornemmelsen af musikken i kroppen. Flere af børnene på Fenrihus har nedsat hørelse, men kan så på denne måde få glæde af musikken gennem bassen, som de kan føle i vandsengen. Endvidere er der forskellige lys

⁹ www.snoezelhus.dk

med farver, der kan slås til og fra afhængig af, hvor meget stimulation det enkelte barn kan håndtere. Der er blandt andet en lampe med farver og vandbobler, farvede lystråde, en diskolampe og på endevæggen kan der komme billeder op via en projektor. Rummet har ingen vinduer, så det kan blive helt mørkt.

Lysvandfaldet

Lysvandfaldet består af en masse snore med lys i der blinker og skifter farve. Barnet kan placeres i midten af disse snore og være omsluttet af lyset og på denne måde blive synsstimuleret. Barnet har også mulighed for at gribe fat i snorene og træne griberefleksen.

Trampolinen

Trampolinen bruges som et middel til sansestimulering. Dens rytmiske bevægelser giver barnet en fornemmelse af sin egen krop og stimulerer den proprioceptive sans (evnen til at mærke sin krop og til at mærke hvordan de enkelte kropsdele er relaterede til hinanden), samt den vestibulære sans (evnen til at tilpasse sig bevægelser af kroppen).

De rytmiske bevægelser kan også bruges til regulering/ændring af muskeltonus (spændinger i musklerne), således at det meget spastiske barn eksempelvis kan blive mere afspændt og det slappe barn kan opbygge mere tonus.

Trampolinen kan være med til at øge barnets tolerance overfor bevægelser på en skånsom måde, således at barnet i dagligdagen ikke reagerer så kraftigt på eksempelvis forflytninger, bilkørsel etc.

På trampolinen kan børnene endvidere få mulighed for at få stimuleret taktilsansen eksempelvis ved at ligge tæt sammen med andre børn. Ofte bliver børnene placeret på trampolinen med en uro hængende over sig, som de kan kigge på og de får derigennem også stimuleret synssansen.

Hopsadragt

Hopsadragten er en bomuldsdragt med lynlås uden ærmer og ben, som barnet får på. Dragten fastgøres i loftliften, så får barnet mulighed for at gå omkring.

Lydorgel

Lydorgelet er en kasse, der fungerer som et keyboard. ”Tangenterne” er runde touch flader med forskellige farver, der afgiver en lyd ved barnets berøring.

Musik

På Fenrishus bliver musik brugt flittigt. Det kan være i form af en CD i afspilleren, en voksen der synger sange eller musikinstrumenter. Endvidere mødes alle børn og voksne en time i ugen med en musikpædagog.

For de fleste af børnene har musik en positiv virkning. Det kommer til udtryk ved smil, lyde og ændringer i kropsholdning og vejrtrækning. De børn der har nedsat eller ingen hørelse kan få glæde af musikken ved at mærke vibrationerne. Det kan ske ved at barnet placeres så det har fødderne på guitaren, ligger på musikbænken eller trommen eller sidder på skød hos en voksen som synger.

Smagsoplevelser

De fleste af børnene på Fenrishus får tilbudt smagsprøver. Især de børn der udelukkende får sondemad får tilbudt smagsprøver i form af frugtsaft, varm mad, slikkepinde, Danone og meget andet. På denne måde får de stimuleret deres smagssans og nogle børn kan endda med tiden lære at spise et helt måltid.

Lugtesansen

Børnene bliver tilbudt forskellige dufte for at få stimuleret lugtesansen. Eksempelvis er der i sanserummet forskellige æteriske olier der kan puttes i duftlampen, så hele rummet dufter. Når børnene får mad holdes tallerkenen op til deres næse, så de kan dufte maden.

Fjernsynet

Fjernsynet er et "fristed" for børnene, hvor de kan få nogle sanseoplevelser gennem synet og hørelsen, men uden at der bliver stillet krav til dem. Nogle af børnene har stor glæde af fjernsynet og viser tydeligt en interesse i det, der foregår på skærmen, hvor andre børn på grund af deres hjerneskade ikke kan fokusere på en fjernsynsskærm og ikke kan bearbejde de synsindtryk de får herigennem. Flere af børnene har fjernsyn på værelset. De har stor glæde af at sidde på værelset, se en tegnefilm og samtidig være afskærmet. Ofte får et barn besøg af et eller flere af de andre børn på værelset og så kan de sidde sammen og se film.

Sansehaven

Sansehaven er en have indrettet med blomsterbede og krydderurter samt et springvand, hvor børnene kan få mulighed for at dufte, smage og røre de forskellige planter samt høre og mærke vandets plasken imens de er ude i den friske luft. Derudover er der en bålplads, en pergola/lysthus, en kørestolsgynges og en "flyder", hvor børnene kan få en vippetur sammen med en voksen (der findes kun dette ene eksemplar i hele verden ☺).

Marte Meo

Marte Meo er latin og betyder ”ved egen kraft”. Metoden er udviklet af hollænderen Maria Aarts i slutningen af 1970erne/starten af 1980erne. Den kom til Danmark i 1994.

Marte Meo er en videobaseret metode, der bygger på principperne for en udviklingsstøttende kommunikation/samspil. Den er et konkret og løsningsorienteret redskab, hvor der tages udgangspunkt i de ressourcer, der i forvejen er til stede hos de involverede personer.

Videoptagelse og analyse af samspil i almindelige dagligdags situationer gør det muligt at få øje på barnets sociale kompetencer og herfra sætte nye mål for hensigtsmæssig samspil og udvikling – trin for trin.

Metodens elementer består af følgende fem elementer:

- Følge initiativ
- Benævne egne handlinger
- Positiv bekræfte (er ved at undersøge om den skal stå således)
- Turtagning
- Positiv ledelse

Informationer videregives til medarbejderen med afsæt i udvalgte mestringsklip fra videoptagelsen af de involveredes samspil/kommunikation samt med konkrete handleanvisninger, som kan forbedre samspillet og støtte udviklingen.

På Fenrishus er Marte Meo ved at blive implementeret som et redskab til at fremme og udvikle kommunikationen med børnene. Der er i foråret 2010 blevet uddannet fem Marte Meo terapeuter. Forventningen er at Marte Meo med tiden skal blive et naturligt pædagogisk redskab som alle medarbejdere bruger til at udvikle deres samspil med børnene.

ICF

ICF står for International klassificering af funktionsevne, Funktionsevnenedsættelse og Helbredstilstand og er udarbejdet af WHO med henblik på at skabe et fælles sprog om funktionsevne på tværs af lande, kulturer, institutioner, faggrupper mm.

I ICF integreres det medicinske, det naturvidenskabelige, det psykosociale og det humanistiske menneskesyn med det mål for øje, at skabe et helhedsbillede af det enkelte menneske. I forlængelse heraf flytter ICF fokus fra sygdom og helbredelse til muligheder for deltagelse og aktivitet.

På Fenrihus anvendes ICF som et styringsredskab for den pædagogiske og sundhedsfaglige indsats. ICF skemaerne udfyldes på baggrund af de oplysninger de ansatte får fra forældre og andre pårørende, samt ud fra personalets observationer og undersøgelsesresultater. Der indhentes oplysninger fra den journal, der følger barnet samt eventuelle statusbeskrivelser. ICF skemaerne skal sikre, at der er kontinuitet i forløbet. De er samtidig arbejdsplaner til at sætte mål for det enkelte barn. ICF skemaer og målsætning er et samlet materiale, så forældre, personale og sagsbehandlere til enhver tid kan få informationer om, hvilke mål der er aftalt for det enkelte barn.

Ud fra ICF skemaerne laves målformuleringer for det enkelte barn (et til tre mål). For hvert mål udfærdiges en målbeskrivelse, der efterfølgende er at finde på Bosted samt i en mappe på barnets værelse. Det forventes herefter, at der i hver vagt bliver arbejdet med opstillede mål og at dette dokumenteres på Bosted.

Efter tre til seks måneder evalueres der på opstillede mål og er målet opfyldt opstilles der nye mål for barnet.

Når et barn dør

Børnene på Fenrishus har på grund af deres svære handicaps begrænsede udviklingspotentialer – der er nogle gange mere tale om afvikling end udvikling. Hvert år oplever personalet at et barn som er tilknyttet Fenrishus dør. Det grunder i, at det er meget handicappede og svage børn som ofte bliver syge, der er på Fenrishus.¹⁰

Men når de ansatte er på arbejde fokuserer de på livsglæde og livskvalitet - ikke på døden. De tænker på livet og hvordan det kan forme sig bedst muligt for børnene.

Ved kontakt med forældrene indledes samtalen for eksempel med: ”Dit barn har det godt, jeg vil bare lige snakke med dig om...”. Dette gøres for at undgå at skabe utryghed hos forældrene, når der ringes fra Fenrishus, da de kan tro, at der er dårligt nyt om deres barn.

I de gamle nordiske myter, i de grønlandske sagn og i de islandske sagaer er sorgen beskrevet som en stærk og uomgængelig kraft. Indtil for 200-300 år siden var døden en vigtig social begivenhed. Når en person var blevet gift fik han/hun hurtigst muligt jordtøjet i orden. Hvis personen døde uden at have det klar var det en stor skam. Med naturvidenskabens absolutte ekspertise kom døden ind på hospitalet.

Som ansat på Fenrishus tilegnes gennem tiden en viden omkring døden og sorgen over at miste et barn. De ansatte forsøger at tage hånd om sorgen og har tilegnet sig kompetencer i at tale om døden. På Fenrishus er døden ikke et tabu, selvom det godt kan være svært at tale om.

På Fenrishus opbygges nogle kollektive erfaringer, der har udviklet sig socialt og kulturelt gennem tiden. Disse gives videre til nye forældre og kolleger ved mundtlige fortællinger. Erfaringerne udmøntes i traditioner og procedurer omkring dødsfald. Ved ansættelsessamtaler tales med ansøgeren omkring det, at børnene kan dø på grund af deres svære handicaps. Det er noget ansøgeren skal være indstillet på at kunne arbejde med.

Som menneske er det naturligt, at dødsfald påvirker en. På Fenrishus er der plads til personalets personlige sorg i forbindelse med et barns død og der bliver taget hånd om denne. Sorgen skal deles for at heles. Døden kan komme mere eller mindre forventet. Det kan ske pludseligt. Men det kan også strække sig over lang tid, hvor det opleves som en befrielse når barnet endelig giver slip. Dødsøjeblikket og tiden lige efter er noget særligt. Der er en helt speciel intens stemning. Når barnet er død, har personalet mulighed for at gå ind og se barnet og tage afsked.

Personalet på Fenrishus arbejder ud fra, at børnene oplever den stemning, der opstår i huset omkring dødsfald. Derfor forsøger personalet at være ekstra opmærksom på de andre børn i denne tid.

Når et barn dør på Fenrishus bliver der stille. Personalet tænker meget over, at der skal tændes lys, pyntes op med blomster og at der skal være en åbenhed omkring dødsfaldet. Det er vigtigt at tale

¹⁰ Se Personalehåndbogen for nærmere oplysninger omkring procedure ved dødsfald.

meget om det døde barn, da de ansatte har lært barnet at kende og opnået nogle tætte forbindelser med barnet. Selvom de ansatte er professionelle, får de gennem deres arbejde en tæt kontakt med barnet. Derfor er der en sorg i personalegruppen, når et barn dør. Den sorg kan bearbejdes ved at personalet taler med hinanden og gennem supervision. Selvom personalet har oplevet mange dødsfald og har lært at tackle det, ved de aldrig helt, hvad det egentlig betyder for dem i det lange løb.¹¹

Når barnet synges ud, har barnets forældre for det meste været med til at udvælge de sange, der synges. Barnet bliver lagt i kisten, som placeres på gangen med familien tæt ved. Personale og børn kan deltage og står også på gangen. På Fenrichus bruger vi sangen ”Nattergalen”. Denne sang er blevet sunget gennem rigtig mange år i forbindelse med udsyngning af børnene.

Eksempel: Klaus på 9 måneder havde været syg og meget svag i længere tid. En aften, hvor han var med til aftenhygge i sofaen og sad på skødet hos en af de ansatte og blev nusset, holdt han op med at trække vejret. Hans krop gav op. Klaus blev forsøgt genoplivet men uden resultat. Klaus fik en tryghed og nærhed med en af de ansatte lige til han døde.

¹¹ Fra DVD'en: ”Arbejdsglæde på trods” (2010): Interview med forstander Carsten Neergaard

Forældresamarbejde

Børnene på Fenrishus er forældrenes børn og sådan skal det opleves af alle parter. Når et barn flytter ind på Fenrishus, får det tilknyttet to kontaktpersoner blandt afdelingens personale. Kontaktpersonerne har sammen med forældrene det overordnede ansvar for barnets velfærd og udvikling.

Et aflastningsbarn får tilknyttet en kontaktperson. Når barnet er i aflastning tilbydes det oplevelser, omsorg og tryghed, og hverdagen tilrettelægges med en fast genkendelig rytme. Personalets indsats tager udgangspunkt i barnets dagligdag, som den ser ud hos familien. Ved aflastningsbørnene ligger det overordnede ansvar hos forældrene.

Forældre kan komme og gå på alle tider af døgnet. Ønsker forældrene at overnatte på Fenrishus for at være i nærheden af deres barn, gives der mulighed for dette.

Relationen mellem en forælder og pædagogen vil altid være asymmetrisk og distanceret da personerne indgår i relationen med hver deres dagsorden. Som fagperson skal pædagogen kunne agere professionelt og inddrage det personlige uden at blive privat.¹² Det tætte samarbejde med forældrene er en hårfin balancegang, hvor pædagogen skal kunne bruge sine personlige ressourcer på at skabe nærhed med og tillid til forældrene, men samtidig kunne være den professionelle i relationen. Er pædagogen kun professionel opnås et distanceret forhold til den modsatte part, men er pædagogen kun personlig mangler den faglige viden og de faglige kompetencer. I pædagogisk arbejde bruger pædagogerne sig selv, egne erfaringer og den faglige viden. Det private, som omhandler pædagogens egne følelser og behov, udelades i en professionel relation for ikke at skabe frustrationer og konflikter for pædagogen såvel som forælderen. Som ansat på Fenrishus skal man være parat til at deltage i dialog med forældrene omkring mange emner som også kan være følsomme. De ansatte skal kunne rumme mange personfølsomme oplysninger som forældrene ønsker at dele. Forældrene befinder sig i en sorg omkring det at have fået et handicappet barn. Denne sorg vil altid være der. Den kan komme til udtryk på mange måder. Det skal de ansatte på Fenrishus forholde sig til og tage hensyn til.

Personalet på Fenrishus tilbydes eksternt supervision, hvor der er mulighed for at få talt om og bearbejdet de personlige udfordringer de møder i deres arbejde.

Som udgangspunkt kender forældrene deres barn bedst. Det er forbundet med svære følelsesmæssige overvindelser at skulle aflevere deres barn på Fenrishus. Det gælder alle former for ophold. Kommunikationen med forældrene foregår løbende.

Samarbejdet med barnets familie har mange aspekter. De ansatte på Fenrishus er med til at støtte barnets relation med familien. Det kommer til udtryk ved, at det bliver muligt for barnet at deltage i specielle lejligheder i familien såsom bryllupper, begravelser og andre større begivenheder. En medarbejder deltager sammen med barnet så familien kan koncentrere sig om begivenheden, men

¹² ”Den pædagogiske kultur” af Susanne Idun Mørch (2006): side 52-55

stadig have glæden af at barnet er med. Endvidere lægges der vægt på at familierne er velkomne til at komme og fejre barnets fødselsdag på Fenrishus.

Da det er barnets hjem, forsøger Fenrishus at vægte, at barnet oplever de ting, der sker i et hjem. Det kan være alt lige fra en tur til frisøren til juleaften med juletræ, gaver og julesange. Familien er velkommen til at komme på Fenrishus og fejre højtider med deres barn, hvis de ikke har mulighed for at få barnet hjem.

Dokumentation

På Fenrishus dokumenteres der dagligt på Bosted, som er et elektronisk dokumentationssystem. Bosted benyttes af såvel personale som forældre. Herudover dokumenteres der gennem brug af foto og videooptagelser. Hvert barn har endvidere en kontaktbog, som fungerer som kommunikationsvej mellem børnenes dagtilbud, Fenrishus og forældrene. Heri beskrives kort, hvordan barnet har haft det og hvad det har lavet.

På baggrund af arbejdet med projektet er der kommet fokus på praksisfortællinger. Praksisfortællinger er historier om den pædagogiske praksis. Praksisfortællinger er et nemt og tilgængeligt redskab til vidensdeling og dokumentation i hverdagen. På Fenrishus er praksisfortællinger blevet indført på personalemøderne, hvor hvert møde indeholder en halv time, hvor de ansatte kan dele deres praksisfortællinger med hinanden. På denne måde kan den tavse viden synliggøres og de ansatte kan inspirere hinanden. Tavs viden er viden, der ikke er historiseret.

Praksisfortællingerne på Fenrishus består i fortællinger om dagligdags succesoplevelser som de ansatte har haft med børnene. I disse praksisfortællinger er fokus på den ansattes oplevelse af kommunikationen og samværet med barnet i den pågældende situation. Praksisfortællinger er med udgangspunkt i den ansattes værdier, viden og erfaringer.

Den socialpædagogiske kernefaglighed

I denne pædagogiske mappe beskrives løbende pædagogens rolle på Fenrihus. Dette harmonerer med Socialpædagogernes Landsforbunds beskrivelse af den socialpædagogiske kernefaglighed.¹³ Derfor har projektgruppen valgt at inddrage denne i den pædagogiske mappe;

Socialpædagoger arbejder med mennesker, der lever under særlige vanskelige livsvilkår og som derfor har brug for en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats. Socialpædagoger arbejder med socialt udsatte og udviklingshæmmede. Socialpædagoger arbejder med syge, marginaliserede og udstødte mennesker. Men de arbejder også med mennesker indenfor normalområdet, som kan have glæde af en socialpædagogisk indsats.

Socialpædagoger arbejder med trivsel, udvikling og livskvalitet hos børn, unge, voksne og ældre, der har et særligt behov for støtte og hjælp. En væsentlig del af arbejdet består i at skabe en tæt og tillidsfuld relation til det eller de mennesker, socialpædagogen arbejder med.

Det socialpædagogiske arbejde er kendetegnet ved, at der arbejdes i et felt, hvor der ikke er en facitliste, der nøjagtigt fortæller, hvad der er rigtigt og forkert. Det er i høj grad op til den enkelte socialpædagog at vurdere i situationen, hvad der er rigtigt og forkert at gøre – men disse vurderinger sker ud fra nogle faglige, værdimæssige og etiske refleksioner samt lovgivningsmæssige rammer.

Socialpædagoger arbejder med hele mennesket, dets relationer og plads i samfundet. Det gælder både det personlige liv, det private liv og fritidslivet. De tager udgangspunkt i det enkelte menneskes situation og ressourcer. De giver omsorg og støtte til mennesker, hvis liv ligger udenfor de rammer, andre betragter som normale. De arbejder med at skabe mening og sammenhæng i livet for de mennesker, som har svært ved selv at gøre det.

Socialpædagoger fokuserer på ressourcer og muligheder der, hvor andre typisk ikke ser dem. De kan se det hele menneske bag handicappet, misbruget, diagnosen eller omsorgssvigten. Der arbejder de for at understøtte selv den mindste udvikling – og de ser ofte det store i de små fremskridt og udviklinger.

I deres arbejde tager de udgangspunkt i faglig viden fra pædagogikken, psykologien, psykiatrien og samfundsvidenskaben. De arbejder med synlige rammer, målrettet og struktureret. Deres arbejde består i at afdække, undersøge, planlægge og udføre pædagogiske handlinger ud fra på forhånd definerede mål. Fordi deres arbejde stort set altid er funderet i beskrevne mål og handleplaner, arbejder de også med dokumentation og evaluering som værktøjer til at vurdere resultater af indsatserne og til at blive klogere på de pædagogiske processer. Alt sammen med det formål at skabe mest mulig udvikling, trivsel og livskvalitet og på den måde gøre disse mennesker så velfungerende som muligt – inden for de givne rammer.

¹³ Udleveret til TR-møde, Kreds Østjylland, den 22. april 2010

Socialpædagogik er afhængig af politiske og økonomiske beslutninger. Men den inderste kerne er faget og mennesket, der bærer faget; menneskesyn, etik, viden, uddannelse og erfaring. Socialpædagoger har nogle helt særlige kompetencer via deres tætte kontakt til samfundets mest udsatte mennesker. De er der, hvor andre giver op, fordi de ved, at disse mennesker har brug for en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats – midlertidigt eller gennem hele livet.

Velkommen til Holland

Af Emily Perl Kingsley

Jeg bliver ofte spurgt om, hvordan det er at leve med og opdrage et barn med handicap – bedt om at hjælpe mennesker, som ikke har haft den enestående erfaring med at forstå den, med at forestille sig, hvordan det ville føles. Det er sådan her...

At vente et barn er som at planlægge en drømmerejse - til Italien. Du køber en masse rejsehåndbøger og lægger eventyrlige planer. Colloseum, Michelangelos David, gondolerne i Venedig. Du lærer dig nyttige vendinger på italiensk. Alt er meget spændende.

Efter måneders spændt forventning kommer endelig dagen. Du pakker dine kufferter og tager af sted. Flere timer senere lander maskinen. Stewardessen kommer ind og siger: "Velkommen til Holland".

"HOLLAND?!?" råber du. "Hvad mener du med Holland? Jeg har bestilt en rejse til Italien! Jeg skulle være i Italien. Hele mit liv har jeg drømt om at komme til Italien!"

Men der er lavet om på fartplanen. Maskinen er landet i Holland, og der må du blive.

Det er vigtigt, at de ikke har ført dig til et rædsomt, fælt, snusket sted, fuld af pest, sult og sygdom. Det er bare et sted, som er anderledes.

Så du må ud og købe nye rejsehåndbøger. Og du må til at lære et helt nyt sprog. Og du møder en helt ny type mennesker, du ellers ikke ville have mødt.

Det er som sagt et sted, der bare er anderledes. Tempoet er langsommere end i Italien; der er ikke så pragtfuldt.

Men når du har været der et stykke tid og du har fået vejret, ser du dig omkring... Og opdager efterhånden, at der er vindmøller i Holland... Og Holland har tulipaner. Holland har endda Rembrandter.

Men alle, du kender, har travlt med at rejse til og fra Italien... Og de praler af, hvor vidunderligt de havde det der. Og resten af dine dage vil du sige. "Ja, det var der, jeg skulle have været; det var det, jeg havde planlagt".

Og smerten ved det vil aldrig, aldrig, aldrig nogensinde fortage sig..., for tabet af den drøm er et tab af stor, stor betydning.

Men... hvis du bruger dit liv til at sørge over den kendsgerning, at du ikke kom til Italien, bliver du aldrig fri til at værdsætte og nyde det specielle, det virkelig vidunderlige... ved Holland.